

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága dr. Balatonfüredi Sándor ügyvéd által képviselt felperesnek a Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Központi Hivatal alperes ellen szerencsejáték ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perben a Fővárosi Bíróság 2007. május 9-én kelt - és a 2007. július 9-én kelt 4.K.34.505/2006/10-I. számú végzéssel kijavított - 4.K.34.505/2006/9. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 12. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 4.K.34.505/2006/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (azaz ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az Államnak - külön felhívásra - 36.000 (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A Szerencsejáték Felügyelet Hajdú, Budapesti, Hevesi és Békési Területi Felügyelőség munkatársai 2004. augusztus 18-a és 2004. október 25-e között a felperes játéktermeit ellenőrizték. Az ellenőrzések során feltárt hiányosságok, jogsértések miatt a hatóság a 2004. november 26-án kelt SZF:97939/1/2004. számú határozatával a felperessel szemben összesen 1.360.000 forint bírságot szabott ki.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2005. március 3-án kelt 272/2/2005. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt, amelyet az elsőfokú bíróság elutasított. Ítélete indokolása szerint a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény (Szjtv.) 7.§ (5) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján alkotta meg a Szerencsejáték Felügyelet a

perben alkalmazandó, a Pénzügyi Közlöny 2003. évi 16. számában közzétett általános játékfeltételeket (továbbiakban: ÁJF). Az ÁJF a pénznyerő automata (továbbiakban: PA) üzemeltetésére vonatkozó tevékenység gyakorlásához szükséges engedély része, így az ÁJF-ben foglalt rendelkezések megsértése bírság kiszabását vonja maga után. A felperes az Szjtv. és az annak felhatalmazása alapján alkotott ÁJF rendelkezéseit megszegte, ezért az Szjtv. 12.§ (3) bekezdés e) pontja alapján bírsággal sújtható volt. A bírságot az Szjtv. 12.§ (6) bekezdése alapján a kötelességszegés illetve a mulasztás súlyának figyelembe vételével helyesen állapította meg az alperes, a több jogsértésért kiszabott bírság együttes összege az egyes jogsértésekért kiszabható bírság maximumát meghaladóan is megállapítható az Szjtv. 12.§ (7) bekezdése alapján. A jogsértés ismételt elkövetése - ami a felperes esetében megállapítható - a bírságolásnál súlyosító körülményként figyelembe vehető. Az alperes a határozatát részletesen indokolta, rögzítette az egyes jogsértéseket, a mérlegelés szempontjait, a súlyosító körülményeket, ezért határozata megalapozott és törvényes volt.

Az ítélet külön kiemelte, hogy az alperes a nem vitatható tényállás alapján a felperes p-i, d-i, ny-i, t-i, d-i játéktermeiben feltárt hiányosságok, jogsértések alapján jogszerűen szabott ki bírságot. A felperes az ellenőrzést megghiúsította, amikor a PA számlálóit fedő ajtó nyitásához szükséges kulcsot nem tartotta a játékteremben, továbbá akkor is, amikor a PA-kat tovább üzemeltette úgy, hogy azokon a bankjegyelfogadó berendezés nem működött. A PA-k üzemeltetési engedélye bankjegyelfogadó berendezéssel történő működésre szólt, így a felperes az eljárásával megsértette az Szjtv. 9.§ (2) bekezdését. A T-on feltárt nyomtatványvezetési hiányosságokat az alperes az Szjtv. 9.§ (2) bekezdésében, az ÁJF 16.§ (7) bekezdésében, 1. számú melléklet 2.A.c pontjában foglaltak alapján, míg a ny-i és a d-i játéktermekben a teremfelügyelőkkel kapcsolatos hiányosságokat az alperes az ÁJF 10.§-a alapján jogszerűen kifogásolta.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetének helyt adó határozat hozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Szjtv. 7.§ (5) bekezdését, 9.§ (1) és (2) bekezdését, a Pp. 221.§ (1) bekezdését, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (Abtv.) 43.§ (1) és (4) bekezdését. Az Szjtv. 7.§ (5) bekezdését és az általános játékfeltételekről szóló felügyeleti tájékoztatót az Alkotmánybíróság 12/2005. (IV.6.) AB határozata 2005. szeptember 30-i hatállyal megsemmisítette, így a megsemmisített rendelkezés és ennek a felhatalmazása alapján alkotott ÁJF sem volt alkalmazható a perben 2005. szeptember 30-a után. Tévesen állapította meg a

bíróság, hogy az ÁJF a PA üzemeltetésére vonatkozó engedély része, emiatt az ÁJF-be ütköző tevékenység folytatása bírság kiszabását vonja maga után.

Kifogásolta továbbá a felperes, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében nem tért ki arra, hogy az ÁJF az AB határozatra tekintettel alkalmazható-e és e körben felhozott jogsértés kapcsán az ítélet nem foglalt állást a b-i és a gy-i játéktér ellenőrzésekkel összefüggésben. Állította, hogy az ismételt jogsértő magatartást súlyosító körülményként értékelni nem lehet, és az egy helyszínen tapasztalt több jogsértés sem értékelhető súlyosító körülményként. Álláspontja szerint tévedett a bíróság, amikor arra a megállapításra jutott, hogy az egyes jogsértésekért kiszabott bírságok együttes összege meghaladhatja a bírságösszeg Szjtv.-ben maximált, felső határát. Ez az értelmezés ellentétes az Szjtv. 12.§ (3) bekezdés e) pontjával. Álláspontja alátámasztásaként arra hivatkozott, hogy ilyen értelmű szabályozás csak 2006. január 1-től indult eljárásokban alkalmazható a 2005. évi LXXXIV. törvény 10.§ (3) bekezdésével módosított Szjtv. 12.§ (7) bekezdése alapján. A d-i játéktér tekintetében a játéktérvtől való eltérés miatti szankcionálás fogalmilag kizárja a játéktér hiányában végzett tevékenység súlyosító körülményként való figyelembe vételét. Az ítélet nem tért ki arra sem, hogy a 25/1991. (X.16.) PM rendelet (Vhr.) 15.§ (2) bekezdése megsértése miatt szankcionálható, a ny-i teremfelügyelő helyettesítésért kiszabott 150.000 forint bírság arányban áll-e a jogsértéssel, míg a d-i játéktérben pedig a másik játéktér ellenőrzésének hiányában a teremfelügyelő helyettesítésének jogsértő módja nem volt bizonyított. A bíróság nem vizsgálta, hogy az egyes jogsértések kapcsán a hatóság a mérlegelési kötelezettségének eleget tett-e. A bíróság tévesen állapította meg azt is, hogy a mérlegelési jogkörben kiszabott bírság felülmérlegelésének nincs helye.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Arra hivatkozott, hogy egy adott jogszabályi rendelkezés megsemmisítése nem érinti az AB határozat közzététele előtt létrejött jogviszonyokat. Az egyes jogsértések a bírságkeretek között mérlegelési jogkörben szankcionálhatóak, ismétlődő jogsértés súlyosító körülmény, több jogsértés esetén a bírságok együttes összege meghaladhatja az egyes jogsértésre meghatározott bírságösszeg felső határát.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható felül és a Pp. 272.§ (2) bekezdése értelmében csak a felülvizsgálati kérelemmel

élő fél által megjelölt jogszabálysértés lehet a felülvizsgálat tárgya. A felperes a felülvizsgálati kérelme tartalmazza a keresete tartalmát, a hozott ítéleti döntést, majd a jogerős ítélettel szemben megfogalmazott jogsértésként - a felülvizsgálati kérelem II. része szerint - csak a Pp. 221.§ (1) bekezdésének és az Abtv. 43.§ (4) bekezdésének megsértését jelölte meg. Mindebből következően a Legfelsőbb Bíróság törvényességi vizsgálata is kizárólag a megjelölt jogsértésekre vonatkozhatott, így nem vizsgálhatta a Vhr. 15.§ (2) bekezdésének megsértésével kapcsolatos kifogást, illetve a tényállást érintő korábbi felperesi kifogásokat a d-i és a ny-i játéktermek vonatkozásában.

A Legfelsőbb Bíróság elsődlegesen az ÁJF alkalmazhatóságát vizsgálta a felperesi eljárási kifogás alapján. A felperes által hivatkozott 12/2005. (IV.6.) AB határozat 2005. szeptember 30-ai hatállyal semmisítette meg az Szjtv. 7.§ (5) bekezdését, a Szerencsejáték Felügyelet által alkalmazott, a Pénzügyi Közlöny 2003. évi 16. számában közzétett általános játékfeltételeket. Az AB határozat alapján olyan közigazgatási határozat hatályon kívül helyezésére - amelyet a közigazgatási hatóság az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét megelőzően hozott - az AB határozatban foglalt jogszabály és ÁJF megsemmisítése miatt nem kerülhet sor. Az Abtv. 43.§ (4) bekezdése szerint a megsemmisített jogszabályt az Alkotmánybíróság döntése alapján az AB határozatban meghatározott időponttól nem lehet alkalmazni. A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a bíróság a Pp. 2005. november 1-től hatályos 339/A.§-a értelmében a közigazgatási határozatot - a jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a meghozatalakor hatályban volt jogszabályok és a közigazgatási eljárás megindításakor fennálló tények alapján vizsgálja felül. A Pp. ezen rendelkezése értelmében a perben mind az Szjtv., mind az ÁJF rendelkezéseit alkalmazni lehetett és kellett is. Általánosságban is kimondható, hogy az Alkotmánybíróság határozatának visszamenőleges hatályának hiányában az Alkotmánybíróság döntése a korábbi (hatálybalépése előtti) jogviszonyokat nem érinti, az abból eredő jogokat és kötelezettségeket nem befolyásolja. A Pp. 339/A.§-ából következően a per eldöntése szempontjából nem bírtak jelentőséggel a korábbi időszakban, más jogszabályi környezetben hozott és közzétett eseti döntések.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 221.§ (1) bekezdésének megsértését sérelmezte kifogásolva, hogy az ítélet valamennyi játékterem vonatkozásában részletesen a keresetben kifogásoltakra nem tartalmazott indokolást. A jogerős ítélet indokolásának egésze általánosságában is megállapította, hogy a kereset alaptalan, az alperes határozata megalapozott és törvényes, a határozat minden egyes jogsértés vonatkozásában kellő részletességgel tartalmazza a

kötelességszegések tárgyi súlyára vonatkozó értékelést és mérlegelést. Az elsőfokú bíróság néhány játékterem vonatkozásában külön is részletezte a nem vitatott jogsértő magatartás következményeként a jogsértés tényét és a megsértett rendelkezéseket. Az ítélet indokolásának ilyen szerkesztéséből nem vonható le az a következtetés, – amelyet a felperes állít – hogy az ítélet a külön ki nem emelt játéktermek vonatkozásában döntéséhez igazodó indokolást nem tartalmaz. Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát egészében is értékelte, így döntése valamennyi kereseti kérelmet és valamennyi keresetben kifogásolt jogsértést érintette.

Az Szjtv. 12.§ (3) bekezdés e) pontja alapján bírság jogszabálysértésenként szabható ki, a mulasztás vagy kötelességszegés súlyának figyelembe vételével az Szjtv. 12.§ (6) bekezdése alapján, ezért a felperes álláspontjával ellentétben a bírság jogsértésenként szabható ki, összege együttesen egy határozatban foglaltan meghaladhatja az Szjtv. 12.§ (3) bekezdés e) pontjában foglalt bírságösszeg legfelső határát.

Az alperes a határozatában részletezte a jogsértő cselekményeket, a bírság kiszabása szempontjából a súlyosító körülményeket, az eset összes körülménye alapján a cselekmény súlyához igazodó bírságokat. Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a cselekmény súlyának értékelésekor a korábban elkövetett jogsértés a bírságolás szempontjából súlyosító körülmény, ismételt jogsértés esetén a magasabb bírság összeg kiszabása indokolt. Az alperes a jogsértő cselekmény súlyához igazodóan mérlegeléssel állapította meg a kiszabható bírságot, így a mérlegelési jogkörben hozott határozata felülmérlegelésére – ahogy azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította – csak akkor van lehetőség, ha a mérlegelés szempontjait a hatóság nem tárta fel vagy azt törvénysértően mérlegelte. Ilyen jogsértés nem volt megállapítható, ezért felülmérlegelésnek nem volt helye.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A sikertelen felülvizsgálati kérelemmel élő felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték viselésére.

Budapest, 2008. október 15.

*Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke,
Gizella sk. előadó bíró, Dr. Darák Péter sk. bíró*

Dr. Márton